

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrť leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Pravica v službi — krivice.

Iz Celovca, 3. oktobra.

Črne bukve o brezpravnosti slovenske raje na Koroškem se polnijo; ni ga dne, da bi se starim krivicam ne pridružila nova. Vajeni smo že vloge trpinov, ki z oslovsko potrpežljivostjo prenašajo udarce in brce, ki se jim jih deli v imenu postave. Trdo nam tiči za tilnikom tujčeva pest, vsa zatiranega naroda spremlja krobot in zasmeh moči in zmage pijanih sovražnikov. Imeli pa smo doslej vendarle še skromno beraško pravico vsaj vzdihovati, vsaj pritoževati se in vsaj pomoči prositi v — svojem jeziku. Edino naše zavetje bila so doslej sodišča, ona svetišča, kjer kraljuje devica „Pravica“, ki z zavezanimi očmi v imenu vladarjevem z enako mero deli pravico vsem, ki se k nji zatekajo. Poslušala nas je doslej ta hči luči in svitlobe v našem jeziku in pa — vsaj kolikor je mogla — tudi v našem jeziku vstrežala našim tožbam.

Toda to je bilo in ni več! Dogodki zadnjega časa nam pričajo, da se je pravica izselila in naših sodišč; njena podoba je izginila iz njenih lastnih domov, kjer nam danes v vsej ostudnosti iz vseh kotov nasproti reži vsenemška nestrpnost in krivičnost.

Često se povzdiguje pravičnost in nedotakljivost sodnijskega stanu, ki jo baje ne morejo in ne smejo omajati politični viharji. Morda je drugod drugače, pri nas pa moramo javno izpovedati, da smo izgubili popolnoma zaupanje v veliko večino sodnih uradnikov. Sodniki na Koroškem so danes hoteli nehoté prava janičarska četa v vrstah naših narodnih nasprotnikov. Oni, ki jim je poverjena najvažnejša in najsvetejša javna služba — iskati in braniti pravico proti vsakemu krivičnemu — teptajo danes sami na najkrutejši način naše v postavah in naredbah utemeljene jezikovne pravice. Tako nizko pravosodje še nikjer na Avstrijskem ni stalo, kakor stoji danes pri nas. Imamo častne izjeme, a redke so kakor bele vrane, in molčati morajo

h krivicam, ki jih delajo drugi — sicer gorje jim! Povsod po sodnih dvorinah so razstavljeni ovaduhi, ki kakor risi preže na svoje žrtve. Tudi dobri morajo tuliti z „Wolfovci“, če ne jih volkovi požró.

Ne pišemo teh vrstic iz srda do sodnijskega stanu kot takega; lep in vzvišen je ta stan kakor malokateri — toda le tedaj in le dotlej, dokler sodnik sam spoštuje svojo suknjo. Če pa se sodnik sam izpozabi, je pa dolžnost časopisja, da javno graja njegove napake in ga opozori na njegove dolžnosti. Zato dvigamo v imenu slovenskega naroda svoj svarilni glas in kličemo z vso resnobo in vsem povdarkom: gospoda sodniki, iztrgajte se iz pogubonosnih objemov vsenemških jakobincev, dokler je še čas, ne dajte se terorizirati od prusofilske kamarile, ki Vas hoče izrabljati za svoje hujskajoče protiaustrijske in protidinastične namene! Bodite branitelji pravice, zatiralci krivice, bodite pravi sodniki! To bo v čast Vam in Vašemu stanu, narodom pa v korist in pomirjenje.

Ko pišemo to ostro, toda pravično sodbo o naših sodnih razmerah, imamo pred očmi zlasti tri slučaje iz pravosodne prakse zadnjih dni — tri slučaje vnebovpijoče krivice.

Prvi se je zgodil v soboto dne 31. oktobra t. l. na okrajnem sodišču v Velikovem. Bila je razprava radi žaljenja časti. Tožnik je bil Slovenec, toženec Slovenec, pričé Slovenci. Sodil je adjunkt Thurn, ki zna slovenski, istotako zapisnikar; tožnika je zastopal dr. Brejc, toženca dr. Gebert. Tožba je bila slovenska. Človek bi mislil, da ni zadržka, da bi se razpravljalo v jeziku, ki so ga vsi udeleženci zmožni, izvzemši toženčevega zagovornika. Pa kaj še! Sodnik je razglasil sklep, da se bo razpravljalo nemško, češ, ker zagovornik ne zna slovenski in je protestiral zoper slovensko razpravljanje; dr. Brejcu pa je sodnik z vso resnobo zagrozil, da ga bo kontumaciral, ako bo slovensko govoril! Merodajen je bil torej tu ne jezik strank — notabene toženec sam ni zahteval

nemške razprave, temveč jezik, ki ga je zahteval nemški advokat! Razpravni jezik tedaj ni odvisen od zakonitih predpisov, določi ga marveč advokat, pa le — če Nемец!

To se je takoj pokazalo dne 2. novembra t. l. Na ta dan ste bili razpisani dve kazenski razpravi pred deželnim sodiščem v Celovcu. Tožena sta bila dva trda Slovenca, nemščine popolnoma nevedčca. Zagovarjal ju je dr. Brejc, ki je svoje pooblastilo dosti prej sodišču naznanil s prošnjo, da naj se glede na to, da njegova klijenta razumeta samo slovenski, poskrbi, da se bo moglo slovenski razpravljati, in da naj se o tem obvesti tudi državno pravništvo. Paj kaj se zgodi? Dasi je mogoče brez težav sestaviti popolnoma slovenski senat in so se taki senati tudi že sestavljali, se je ta dan prikazal na pozorišče senat, v kojem sta bila samo dva sodnika slovenščine zmožna, eden sodnikov je ne razume prav nič, eden pa jo ima samo v svoji kvalifikacijski tabeli, ne zna je pa ne; zapisnikar trd Nемец. Državno pravništvo je bilo zastopano po državnopravdniskem namestniku, ki prav lepo govori slovenski. Dr. Brejc je slovenščine nezmožne sodnike odklonil, sklicevaje se na točko 3 jezikovne naredbe od l. 1862 — torej iste naredbe, na katero se nasprotniki sami vedno sklicujejo — zahteval slovensko razpravljanje. Sodni dvor pa je po dolgem posvetovanju sklenil, da se bo razprava vršila v nemškem jeziku, dr. Brejcu se prepove slovensko pledirati (zagovarjati) v slučaju nepokorščine se mu zagrozi z discipliniranjem po § 236. k. p. r. Nato se razprava vrši. Predsednik se trudi s slovenskim obtožencem in s slovenskimi pričami, čestokrat on ne razume obtoženca in prič, največkrat pa ti njega ne. Najhujša srednjeveška inkvizicija ni mogla biti mučnejša, kakor je bilo lomljenje jezika. Na koncu stavi dr. Brejc v slovenskem jeziku predlog na zashsanje daljnih prič. Predsednik ga opominja, naj govori nemško, dr. Brejc se ne ukloni. Sodni dvor se gre posvetovati. Kmalu pride nazaj in razglasi sklep: da se

LISTEK.

Iz dolgega časa.

Ruski spisal Maksim Gorki.
(Dalje.)

Razun predstojnikove žene je bila na postaji še ena ženska — kuharica. Imenovala se je Arina, bila štirideset let stara in zelo grda, široka in je bila vedno umazana in raztrgana. Pri boji se je semintja gibala in iz njenega kozavega obraza se je svetilo dvoje ozkih, prestrašenih oči, obdanih kroginkrog od brazgotin. V njeni nerodni postavi je bilo nekaj potuhnjenega, suženjskega in na njenih debelih ustnicah je bil vedno izraz, kakor bi hotela celi svet za odpuščanje prositi, kakor bi jim hotela pred noge poklekniti in bi se ne upala jokati. Gomosov je živel osem mesecev na postaji, ne da bi se bil za Arino kaj brigal; če jo je srečal, ji je zaklical „dober dan!“ in ona mu je ravnotako odvrnila; malo sta se pogovorila in šla zopet narazen. Nekega dne pa je prišel Gomosov v predstojni-

kovo kuhinjo in prosil Arino, da bi mu srajce šivala. Bila je pripravljena in nesla mu je gotove srajce sama.

„No, hvala lepa za to!“ je rekel Gomosov. „Tri srajce po deset kopejk znaša trideset kopejk... Je prav?“

„Da, tako je...“, je odvrnila Arina. Gomosov je premišljal in dolgo molčal.

„Iz katerega okraja si doma?“ je vprašal končno žensko, ki je celi čas njegovo brado gledala.

„Iz rjezanskega...“, je rekla. „Tako daleč! Kako prideš sem?“

„Tako... jaz sem sama... čisto sama na svetu...“

„Iz tega vzroka se še lahko dalje gre...“, je vzdihnil Gomosov.

In zopet sta dolgo molčala.

„Tako se godi tudi meni. Jaz sem iz nižjionogorodskega, iz sergačevskega okraja...“, je začel Gomosov. „Jaz sem tudi tu čisto sam. Toda jaz sem imel gospodarstvo, ženo, dva otroka. Žena je umrla na koleri, otroka pa tako, prišel je njun čas in tako sta umrla. — Jaz pa...“

sem postal iz žalosti lahkemiseln, zapravl sem vse. Da-a... Potem sem skušal zopet delati. No, tako sem šel... po svetu... šel mogoče napačno pot... in tako se pomikam že tretje leto okrog...“

„Težko je brez svojega gnezda biti,“ je rekla Arina tiho.

„Jaz mislim!... Si vdova, kaj?“

„Dekle sem...“

„Tega skoraj ne verujem!“ je odvrnil Gomosov odkritosrčno.

„Pri Bogu, dekle sem,“ je zatrjevala Arina.

„Zakaj se nisi omožila?“

„Kdo naj bi me bil vzel? Jaz nimam ničesar... poleg tega sem grda...“

„Da-a...“ je rekel Gomosov zamišljen in počasi, gladeč si svojo brado, ko jo je opazoval. Potem jo je vprašal, koliko zasluži.

„Dva in pol rublja...“

„Tako... torej trideset kopejk sem ti dolžan? Veš... pridi danes zvečer po denar, takole okrog desetih, kaj? Potem ti dam denar, bodeva skupaj čaj pila in si z govorjenjem dolg čas preganjala. Oba sva tako sama... pridi!“

dr. Brejcu raditega, ker se v kljub prepovedi poslužuje slovenske govornice, dá ukor in se mu zagrozi, da se mu bo vzela beseda, ako nadaljuje v slovenskem jeziku. Nato sledi zatožni govor državnega pravdnika; za njim bi imel govoriti dr. Brejc. Komaj pa izusti prvi slovenski stavek, prekine ga predsednik, rekoč, da mu — odtegne besedo!

Razglasi se sklep, da se razprava preloži v ta namen, da naj si obtoženec poišče drugega zagovornika; ako si ga sam ne poišče, postavilo se mu ga bode ex offio! Zgodilo pa se je še nekaj, kar je vsem sapo zaprlo: Ko je predsednik nato obtožencu, ki je kar debelo gledal te čudne prizore, razlagal, kaj se je ravnokar zgodilo, in mu s hvalevredno vnemo skušal dopovedati, da je preložitve kriv njegov zagovornik, ki noče nemško govoriti, je obtoženec z glavo zmajal in se naivno začudil: „Zakaj pa bi ne smel slovenje govoriti, saj je naš jezik glih tol'k vreden kakor nemški!“ Na to očitajoče vprašanje ostal je predsednik odgovor dolžen! Ker se pa vedno izigravajo izjave strank zoper zastopnika, zahteval je dr. Brejc protokoli-ranje te strankine izjave, ki je uničujoča ob-sodba sodnega postopanja.

Kakor ta ravnokar opisana, tako se je vršila tudi druga razprava. Bila je iz istega raz-loga preložena.

To je bil dan zmage nemškega moloha, pravica pa si je zakrila oči in Slovenija se je zjokala nad krutostjo, da se je vrglo jezik slovenski na smetišče sodišč v oni deželi, ki je bila kedaj naša izključna last, naši sedanji zatiralci pa naši — gostje. O slovenska gostoljubnost — ti si naša poguba! —

Rožek — Velikovec — Celovec! V Rožeku prepovedan, v Velikovcu kontumaci-ran, v Celovcu izbačen — taka je ravnopravnost slovenskega jezika pri nas. In še vedno ni zadovoljna nemška požrešnost, še vedno kriči o protekciji Slovencev, o naši poželjivosti itd. Bog daj tem norcem pamet in njihovim po-magačem — —

Pismo uredništvu.

Prijavljamo zaradi poučnosti sledeče, našemu uredništvu poslano zasebno pismo:

Že davno bi bil rad z Vami govoril, a dosedaj mi še ni bilo mogoče. A tako potrebno bi bilo, da bi se izgovoril. Dovolite torej sledeče pripombe o postopanju in nastopanju naših javnih (t. j. narodnih) organov.

Pred vsem „Domovini“ vsa čast, kako odločno nastopa. Le tako naprej in po možnosti še odločnejše. Kajti naš narod je v kritičnem položaju, v katerem morajo organi, kojih naloga je služiti narodni celoti, poseči tudi po naj-ostrejšem orožju.

Pred vsem se mora bolj odločno naglaševati § 19 drž. t. z. in sicer v vseh slučajih, vseh strokah javnega življenja. Po njem ima sloven-

ščina pri vseh državnih uradih isto pravico, kakor nemščina. Zahtevati jo treba odločno, vztrajno — in mora se nam dati.

Toda zahtevati svoje pravice, protestirati proti krivicam ne sme samo eden list, eden odvetnik ali sploh kak posameznik — marveč kakor hitro se kakšen kričeč slučaj krivice Slovincem nasproti primeri, morajo odločno nastopiti vsi slovenski listi: z živimi barvami naslikati ljudstvu krivice, ki se mu gode, predložiti mu njegove pravice v podobnih slučajih ter ga pozvati v ime domovine, naj vedno in povsod zahteva odločno in neustrašeno svoje pravice; in ako bi mogoče imel kdo po krivičnosti odločilnih činiteljev od tega tudi škodo, mora se vse eno potegniti za svoje narodne pravice, ker je to njegova najsvetejša dolžnost do vsega slovenskega ljudstva. In te dolžnosti ne sme zanemarjati nihče; ne kmet, ne delavec, ne duhovnik, sploh nihče.

A nasprotno pa je potem dolžnost vseh slovenskih listov in vseh javnih organov (in korporacij) slovenskih, potegniti se za vsakšnega radi narodnosti zatiranega in proganjanega Slo-venca, in bil kdo bil in bil kje bil (v katerisi-koli deželi). In to zopet in zopet, leto za letom.

Listi pa, ki so masi naroda namenjeni, pa bi naj z večjo vnemo ljudstvo vedno, v vsaki številki pozivljali, poučevali, kakšne pravice ima pri vsaki gospodski na slovenski zemlji. Saj se krivic v tem oziru dogaja širom slovenske zemlje vsak dan mnogo. Ena ali druga se objavi, in tako nudi priliko za jedrnat, energičen poziv, pouk za vse Slovence.

Vsi naši javni organi (posebno listi) morajo začeti najodločnejši boj proti vsaki predpravi ci drugega jezika, oprti na § 19 drž. t. z., in tudi v slučajih, ko bi se nasprotniki opirali na „prastaro prakso“ ali navado, na kakšne odloke in razglase, naredbe viših uradov ali celo na kakšen zakon.

Kar se ne strinja s § 19, pasti mora in odločen boj mu veljaj, dokler ne pade.

Polovičarstvo v teh stvareh je poguba našega naroda. In največja napaka vseh naših politikov od 67. leta naprej je, da so bili v jezikovnih zadevah prepustljivi polovičarji. To je vzgojilo tisto omahljivost, tisto neznačajnost, katere pri nas nahajamo toliko!! — Ako smo pri dolžnostih enakopravni z drugimi narodi, moramo biti tudi pri pravicah.

Ako se sploh naj kdaj obrne na bolje, je prva in glavna zahteva ta: šole vse slovenske, ljudske, srednje in visoke! — Naše šole ne morejo svojega cilja nikdar doseči, ker se ne gleda na učenje predmetov, marveč v prvi vrsti na učenje učencem tujega jezika in se pri vla-dajočih razmerah od strani učiteljev mora gle-dati. — Tako se že na kranjskih štirirazrednicah v III. in IV. razredu uči po 6—8 ur na teden nemščina! Čemu?

Koliko za življenje koristnih stvari bi se otroci v teh urah lahko priučili in z dosti manjšim trudom. Srednje šole na Slovenskem

pa so sploh „unicum“ na vsem svetu! — Toda o teh stvareh drugič, za sedaj še imam nekatere druge reči na srcu.

Ponavljam: povsod je pri nas potreba naj-skrajnejše odločnosti. Na zakon oprti in na naravni zakon (zdrav razum) moramo za se zahtevati vse, kar imajo drugi narodi v naši državi. Poniževalno je torej, ako se naši poslanci pehajo za posamezne dvojezične napise pri uradih in dvojezične poštnne pečate na Slovenskem. Marveč oni morajo na čelu svojega naroda pri-siliti vlado, da enkrat za vselej uredi to stvar tako, kakor se strinja s častjo naroda, ki je prehl tekom stoletij toliko krvi za državo Habs-buržanov, — t. j. napisi morajo biti samo slo-venski, k večjemu po potrebi (v mešovityh krajih) dvojezični. A vsak Slovenec mora pripomoči, da se to izvede. — Žalostno, skoraj bi rekel, sra-motno je dalje za naše ljudstvo in naše voditelje, da imajo po velikih delih našega ozemlja želez nice le nemške napise. — A to vse ni štet v greh našemu preprostemu ljudstvu, največ greši v tem naše razumništvo, in sicer oboje posvetno in duhovno, ki se v občeivanju z nemškimi uradniki na naših tleh skoraj izključno poslužuje le nemščine, dostikrat še v medsebojnem obče-ivanju — Posledica temu je, da se Slovenec, posebno ako je uradnik, razupije za narodnega prenapetneža celo na Kranjskem, ako katerega nemškega tovariša ogovori slovensko, — in da se Nemec po slovenskem nagovoru čuti celo razžaljenega.

Tako daleč je spravila Slovence omahljivost in polovičarstvo slovenskega razumništva. Kakoršno je razumništvo, takšen je narod. — V raz-umništvu, tu je naša gnila rana, in zadnji čas je, da se začne izrezovati!

Nadalje: naši poslanci morajo še bolj med ljudstvo in ga poučevati o njegovih pravicah in ga organizovati, kakor svoj čas O'C. nnel lce! Poslanci morajo z ma-mami naroda operirati in si v to svrbo morajo te mase tudi vzgojiti! — To da bi se gg. poslancem večkrat povedalo!

Izborno je Vaše ožigovanje nemškutarjev, to se mora nadaljevati z nezmanjšano odloč-nostjo. Naš narod mora priti do zavesti, da je vsak nemškutar izdajica in kot izdajica najgrše bitje v človeški družbi, posebno še, ako na čelu sovražnikov skuša ugonobiti lastni svoj rod

Volitve v občinski zastop na Ptujski gori.

Pri volitvah v občinski zastop dne 27. oktobra 1903 je narodna stranka zopet sijajno zmagala, a „Štajerčeva“ stranka sramotno pro-padla. „Štajerc“, to je ptujski pek Ornig in nje-govi podrepniki so še v predzadnji številki tega breškim „šnopsarjem“ in obiskovalcem ptujskih in breških žganjarij namenjenega in posvečenega glasila bahato naglašali, da so baje pri zboro-vanju „Pozora“ dne 11. oktobra 1903 Gorčani sijajno dokazali, da so naprednega mišljenja in da naj to tudi pri občinskih volitvah pokažejo

„Pridem...“, je rekla preprosto in šla. In točno ob 10. uri je prišla in ga šele zapustila, ko se je že zdanilo.

Gomosov je ni več vabil in ji tudi trideset kopejk ni dal. Prišla je sama, topa in pokorna, prišla je in se postavila molče pred njega. Ležal je na svoji postelji, jo pogledal in se odmaknil k steni.

„Vsedi se!“ je rekel.

Ko se je vsedla, jo je opominjal.

„Ti — o tem le molči! Da ne izve živa duša ničesar! Drugače bi imel še neprijetnosti, jaz nisem več mlad in ti ravnokar ne ... Razumeš?“

Prikimala je.

Ko je odšla, ji je dal svojo obleko popraviti in jo zopet opominjal:

„Da mi ne zineš nobeni duši ničesar!“

Tako sta živela in skrivala svoje razmerje vsem. Arina je hodila ponoči k njemu in on jo je vzprejemal, kakor dobitnik ter je rekel tuptam odkritosrčno:

„Pa kako grda si vendar!“

Smehljala se je molče, svesta si krivde in nosila je skoro vedno kakšno delo za njega domov.

Videla se nista često. Toda včas, če jo je Gomosov na postaji dobil, ji je rekel:

„Pridi danes...“

In prišla je ponižno s tako resnim izrazom na kozavem obrazu, kakor bi bila prišla, da iz polni dolžnost, koje važnosti se je zavedala.

Če je pa domov šla, je imela na obrazu zopet navadni izraz krivde in bojazni.

Včas je postala ob kakšnem voglu ali za kakšnim drevesom in gledala dolgo tja v stepto. Tam je kraljevala noč, in njen temni molk ji je padal težko na srce.

* * *

Nekega dne je priredilo predstojništvo po-staje po vlakovem odhodu „čaj“ na prostem, pred Matveja Jegoroviča okni pod gostim topolom.

V vročih dneh so storili to često, — to je prineslo nekako spremembo v enakomernost njihovega življenja.

Pili so čaj in molčali, vtise, ki jih je pri-nesel vlak, so že premleli.

„Danes je bolj vroče, kakor včeraj,“ je rekel Matvej Jegorovič, ko je z eno roko kozarec po-nadil in si z drugo znoj s čela brisal.

Ženā je vzela kozarec in rekla:

„Samo iz dolgega časa se zdi človeku, da je danes bolj vroče.“

„Hm! Morebiti imaš prav... v resnici... življenje je dolgočasno! Kvarte bi bile dobre v takem slučaju... toda samo trije smo...“

Nikolaj Petrovič je skomizgnil z ramami, zamežikal in rekel:

„Igra s kartami je po Schopenhauerjevem mnenju bankerot vseh misli.“

„Dobro ste povedali!“ je rekel Matvej Je-gorovič dopadljivo. „Kako je že bilo? Bankerot vseh misli... da! In kdo je to rekel?“

„Schopenhauer, Nemec, filozof...“

„Filozof? Hm...“

„In kaj delajo ti filozofi?“ je vprašala Sofja Ivanovna radovedno, „ali so na vseučiliščih nastavljeni?“

„To se pravi... kako naj Vam le to raz ložim? To ni služba, ampak... takorekoč — naravna nadarjenost... Vsakdo je lahko filozof, vsak, ki je rojen z navado misliti, ki v vsem začetek in konec išče. Seveda so tudi na vse-učiliščih filozofi... pa lahko tudi tako živijo... so lahko tudi na železnici nastavljeni.“

ter „Štajerčevo“ stranko s svojim zaupanjem počastijo. Izid volitve v občinski odbor je po bahanje izda. Kdo bi pa tudi tem sleparjem kaj verjel? Po njih misli je vsak naprednjak, kdor duhovnike in odvetnike črti, vsak pa klerikalec, kdor tega ne stori.

Sramotno so propali s svojim zabavljanjem na „dohtarje“ in „farje“; gotovo bodo še „Štajerčevci“ zopet rekurz vložili. Da jim tega veselja ne kratimo, se razume samoobsebi.

To pa Ornigovim podrepnikom na vsa usta povemo: Če bodo volitve še en parkrat razve ljavljene, zmiraj bomo zavedni volilci stali kot skala proti nemčurskim apostelnom iz Brega in Ptuja. Večja sila rodi večji odpor.

Vi strahopetneži si pri zborovanju „Pozora“ z dne 11. oktobra 1903 niste upali ničesar čriniti proti resolucijam, dokler je bil vladni komisar navzoč. Potem, ko je bilo zborovanje sklenjeno, ste začeli razgrajati in vašega „Štajerca“ hvaliti.

Na to slavo sme Ornig ponosen biti. „Štajerc“ piše v zadnji številki, v kateri skuša dopisnika „Domovine“ na laž postaviti, med drugim tole: „Pač koliki krik in vik od strani „Domovine“ bi bil nastal ako bi bil g. Drevenšek zares na Ptujski gori nastopil, in zagovarjal „Štajerčevo“ popolnoma pravo (!) stališče glede zadeve Bratuša.“

Sedaj se enkrat „Štajerc“ ni zlagal; v resnici, ne samo krik in vik bi nastal, če bi bil kdo, recimo Drevenšek, zagovarjal „Štajerčevo“, stališče v zadevi Bratuša.

Razjarjeni kmetje bi ga niti ne pustili govoriti, marveč bi ž njim tako postopali, kakor bi se bilo postopalo z Bratušem, da ga ni cesar pomilostil.

Kdor zagovarja „Štajerčevo“ stališče v zadevi Bratuša, ta je hudodelec prve vrste, ker odobruje, če se kdo po krivem na smrt obsodi. Zavedni in pametni ljudje na Gori to tudi uvidijo in radi tega so pri zadnjih občinskih volitvah sijajno bacnili „Štajerčevo“ sodrgo na smetišče in gnojišče, kamor edino spada.

Želimo samo, da naši krogi kmalu spet drug tak shod prirede kakor dne 11. oktobra 1903, da bode ljudstvo zapeljivce in krive proke docela spoznalo.

Mi bomo Josip Orniga in njegovega „lajb žurnalista“ Drevenška osebno k shodu povabili.

Samo za to naj skrbita, da se bouda prej dobro izurila v „bežanju“ in „tekanju“. Sicer jima zna huda presti.

K.

Celjske in štajarske novice.

(Društveni večer „Delavskega podpornega društva“ v Celju.) Opozarjamo še enkrat slavno občinstvo na to veselico našega vrlega delavskega društva in želimo, da bi bila udeležba res primerna trudu, ki ga ima društvo izvršujoč svojo visoko nalogo. Pripominjamo tudi, da bodo vsi prostori „Skalne kleti“ primerno dekorirani in da je tudi pot v „Skalno klet“ popravljena,

„In imajo tisti, ki so na vseučilišču nastavljeni, veliko plačo?“

„Tako... po njihovem razumu...“

„Pa, da bi imeli četrtega moža, bi lahko igrali!“ je rekel Matvej Jegorovič in vzdihnil.

In konec je bilo razgovora.

Pod temnomodrim nebom pojejo škrjančki, po topolu skakljajo vrabci od veje do veje in čvrčijo. V sobi joka otrok.

„Je Arina doma?“ je vprašal Matvej Jegorovič.

„Gotovo...“, je odgovorila žena kratko.

„Originalna ženska, ta Arina; ste opazili, Nikolaj Petrovič?“

„Originalnost je najbližja banalnosti,“ je rekel Nikolaj Petrovič predse in naredil zamišljen obraz.

„Kako?“ je vprašal živahno predstojnik.

In ko je Nikolaj Petrovič svoj izrek razločno ponovil, je zamižal zaljubljeno in Sofja Ivanovna je rekla laskavo:

„Kako se dobro vsega spominjate, kar ste čitali... če jaz kaj čitam, bi me lahko drugi dan ubili, pa bi se ničesar ne spomnila... Ne-

da se ni treba bati, da bi kdo v blatu utonil. Nadejamo se torej, da bodo v nedeljo prostori „Skalne kleti“ napolnjeni do zadnjega prostorčka. Spored veselice pričbujemo še enkrat med društvenimi vestmi.

(Za zabavni večer s petjem in gledališčno predstavo), katerega priredi tukajšnje društvo odvetniških in notarskih uradnikov na korist društvene blagajne s prijaznim sodelovanjem drugih narodnih celjskih društev, pričbujemo spored na drugem mestu.

(Okrajni šolski svet celjski) je v svoji seji dne 23. oktobra t. l. (katere se je prvičkrat udeležil novi ud gosp. Lednik Martin iz Velike Pirešice) imenoval gđ. M. Klein (iz Hrastnika) za pom. učiteljico v Prožin (ker se je gđ. M. Vošnjak odpovedala); sklepal o šol. stavbah v Šmartinu, Žalcu, Novicerkvi, celjski okolici ter o napravi posebnega vhoda v obč. pisarno v šol. poslopju na Teharjih; odobril nekaj proračunov kraj. šol. svetov za leto 1904; vzel na znanje poročilo nadzornikovo o letošnji uradni učit. konferenci ter izrekel pismeno zahvalo nekaterim marljivim izdelovalcem konferenčnih vprašanj ter odobril od te konference sklenjeni red za šolske sluga v tem okraju.

(Celjska mestna ekonomija) z g. Dergancem vred je pač bolj potrebna temeljitejšega popravila kakor pa okrajna cesta iz Celja na Teharje, katera je „vahtarčni“ gospodi tako zelo pri srcu. Ali gospodje naj prej pometejo pred svojim lastnim pragom, potem naj šele vtikajo svoj nos v druge stvari. Najprej naj ga vtaknejo za ono ograjo, ki je okrog spomenika cesarja Jožefa, kateri jim je samo takrat, kadar se priredi v „Narodnem domu“ kaka večja slavnost, nekako stojalo za razobešanje frankfurtarskih trakov, sicer pa — no, vtaknite svoj ekonomični nos za ograjo in čutili boudete, kake rožice rastejo okrog cesarjevega spomenika. Dalje. Tlak pred mestnim magistratom ste menda trikrat predstavili, kar je seveda popolnoma brezpomembno, saj plačamo davkoplačevalci, samo da more gospod župan Rakusch brez večjih sitnosti nakladati in skladata železnino pred svojo (Radakovičevo) trgovino. Zato je ulica tako lepo zravnanata — tamkaj namreč, pred Waggom in Wallandom se človek še vedno lahko na lepem ubije. — Pred magistratom je sedaj nekaki živinski trg za prašiče itd. — morda se le kdo potem spozabi k Radakoviču! Ekonomija! — Zima se bliža, vreme je deževno in Celjani imamo vsled velike skrbi mestnih očetov za vse mogoče vsenemške potrebe lepo tolažbo za prihodnost, da se bomo iz ekonomičnih ozirov morali danzadnevom kopati v lužah po mestnih ulicah in pločnikih. Tu, go spoda na magistratu, tu se primite za svoj nos in ne vtikajte ga izven vašega področja. Teharska cesta ni čisto nič slabša kakor pa vaše celjske ulice z edino izjemo pred Rakuševo trgovino.

(Misterijoznosti o prognanih slovenskih davčnih uradnikih) Nekdo je zadnjič poročal o tajnem ukazu glede slovenskih davčnih uradnikov na Srednjem in Gornjem Štajarskem. Da se bode moglo sklepati, kako ugoden utegne ta

davno sem čitala v „Njivi“ nekaj zanimivega, pa kaj? — nobene besede ne vem več!“

„To je navada...“, je izjavil Nikolaj Petrovič kratko.

„Ne, to je boljše, kakor od tega... kako se že imenuje? Schopenhauer...“, je rekel Matvej Jegorovič smehljaje se. Iz tega se razvidi, da postane vse novo enkrat staro!“

„In nasprotno je rekel pesnik: Modrost življenja je gospodarska — vse novo skrpa iz starega.“

„Za vraga! Kako le gre to od Vas... zdi se, kakor bi iz rokava stresali!“

Matvej Jegorovič se smeje zadovoljno, nje gova žena se smehlja ljubko in Nikolaj Petrovič se je čutil pohvaljenega, kar je skušal brezuspešno skriti.

„Kdo je rekel to o banalnosti?“

„Pesnik Barabinsky.“

„In ono?“

„Tudi pesnik — Fofanov.“

„Imenitni fantje!“ hvali Matvej Jegorovič pesnike in ponavlja v pevajočem glasu, z zadovoljnim smehljajem vrstice.

(Dalje prih.)

sklep biti, sporočamo črtico o nastopu predstojnika graške finančne direkcije nasproti nemu takemu slovenskemu davčnemu uradniku, ki je prosil, da se ga prestavi vendar na Spodnje Štajarsko, ker v nemškem kraju, kjer je zdaj, vsled nemškonacijonalne nadutosti ostalih uradnikov in prebivalstva ne more živeti. Reklo se mu je, da si naj Slovenci, če se tako slabo počutijo na svojih mestih v nemških delih dežele, v bodoče sploh stvar prej premislijo, predno se odločijo stopiti v službo k davčnim uradom! Na tak frivolni način se torej rogajo našim prognanim davčnim uradnikom, ako si žele rešitve iz nemške sužnosti. Na Spodnjem Štajarskem so pa tri četrtine vseh davčnih mest zasedene od Nemcev, ki ne razumejo niti jezika prebivalstva, pač pa znajo izvrševati nalogo vzdrževanja „nemške posesti“.

(Vojniške novice.) Vinsko zakupnino (dac) za okolišče Vojnik so prevzeli za prihodnja tri leta interesenti sami za letno vsoto 13.500 K. Representant je g. M. Vrečko, njegov namestnik pa Jos. Lipuš. — Hišo in trgovino M. Jošt je kupil g. Ferdinand Rakef iz Celja, vilo Wokaun pa c. kr. podpolkovnik v p. g. Svitozar Dragič. — Dne 28. oktobra se je obesil 78 let stari hiralničar Jos. Bronegg iz Vitanja. To je letos že tretja taka žalostna smrt v Vojniku. Za ta mali kraj res nekam čudno.

(Slovenjigradeč.) Slovenjegraški c. kr. sod. vodja pristav Friedl nič rad ne sliši o slovenskem uradovanju. Čeravno je celi sodnijski okraj popolnoma slovenski, se pri sodišču tudi s stranikami, ki niti besedice nemški ne razumejo, skoraj izključno le nemško uraduje. Niti eden sodnik, niti eden pristav ni pri sodišču tukaj nastavljen, ki bi bil slovenščine zmožen. Ako se pa iz izvenrednih ozirov katera vloga slovensko reši, je ista izgotovljena v slovenščini, kakor kaže priloga. „Zoper to odreko pripusta ni dopuščeno poprijeti se poselec pravnih pomočkov. Otem se načelnik kmetijske zadruge g. Franc Werdnik obvesti.“ C. kr. okrajno sodišče v Slovenjgradci oddel. I, dne 29. oktobra 1903.

Friedl.

(Sv. Lenart v Slov. gor.) Celjski magistrat je zavetišče vseh nemčurskih rogoviležev. Kmalu sprejme v svoje naročje sina tukajšnjega zdravnika Beneža, ki je besni sovražnik Slovencev. Rogoborni sinko je bil in poskusil vse, pa povsod so ga zapodili; še celo tukajšnja davkarija ga je nečastno odslovila. — Celjski magistrat se ga je pa vendarle usmilil ter ga pobral iz blata, da mu pomaga blatiti Slovence. Po trgu je ta blatošlap vedno izzival, po gostilnah je za njega nedrage volje plačeval trgovec Papst, a Riko, tako mu je ime, se je predstavljal tujcem kot letoviščar po zimi in po leti. Njegov stric je mitničar na ljubljanski cesti v Celju. — Lenartčani Rikota prav toplo priporočamo celjskim Slovincem.

(Shod v Ljutomeru!) Kdor je bil pred dvema leti na Slomšekovi slavnosti in letos na ustanovni slavnosti „Murskega Sokola“ v Ljutomeru ter se spominja kakšna ogromna množica zavednega naroda Slovenskih goric se je ob teh prilikah v Ljutomeru sešla, gotovo z istim radostnim pričakovanjem pričakuje prihodnje nedelje, oziroma političnega shoda v Ljutomeru, ki se vrši ta dan. Pritisk vlade in drugih naših zakletih nasprotnikov na nas je v zadnjem času tako drzen, da je skrajni čas, da se o naših zahtevah sliši odločen glas svobodnega naroda, ki hoče ob ti priliki od svojih izvoljenih zastopnikov izvedeti, kaj mu je pričakovati v bodočnosti, in sklepati kaj treba storiti v lastno obrambo in v svoj napredek. Na shodu govorita poslanec dr. Ploj in J. Kočever, potovalni učitelj Belé in drugi. Razpravljalo se bode o jako važnih kulturno političnih in gospodarskih zadevah, kmetijska šola, meščanska šola, nadaljevanje železnice iz Ljutomera. Torej, vse kar more, pridi v nedeljo, dne 8. t. m. na shod v Ljutomer, ki bode ob 3. uri pri Kukovcu. Narodnjaki Slov. goric na noge!

(Promocija.) Na graškem vseučilišču je bil promoviran doktorjem prava g. Matko Vargazon. Častitamo!

(Slovensko društvo „Domovina“) v Gradcu je priredilo plesni večer združen z veselico v

nedeljo, dne 25. oktobra pod imenom „vinska trgatev“ v okusno ozaljšanih prostorih restavracije „pri avstrijskem dvoru“. Prvič smo imeli Slovenci priliko ogledati si slovensko „vinsko trgatev“ v Gradcu, ki se je v resnici nad vsa pričakovanja imenitno obnesla. To je bila za nas graške Slovence pristna domača veselica, na kateri smo se prav neprisiljeno zabavali. Vsaj pa je tudi neumorni društveni odbor, na čelu mu gosp. Podg., storil v polni meri svojo dolžnost, da se je udeležnikom veselice nudilo toliko prijetnega, vsestranskega užitka. Obžalovali smo edino le en sam nedostatek. Sicer precej obširna plesna dvorana se je izkazala namreč vendar le veliko pretesna, da bi vsprejela vse plesaželjne udeležnike veselice. Plesati je moglo vedno samo po 25—30 parov naenkrat. Tu se je zopet pokazalo, kako živo potrebujemo Slovenci v Gradcu stalne hiše, stalnih, dovolj prostornih lokalov, v katerih bi bili sami svoji, neodvisni gospodarji. Tako pa dandanes za slovensko društvo tukaj ni hujšega, nego iskati in dobiti si primernih prostorov v mestu za svoje seje, pevška vežbanja, čitalnice, veselice itd. Dal Bog, da bi se vroča želja tukajšnjih rodoljubov, postaviti v Gradcu „Narodni dom“, kmalu posrečila. — Društveni pevski zbor je zapel med odborom več izbranih slovanskih točk s tako preciznostjo in točnostjo, da smo bili vsi presenečeni. Pevovodji gosp. J. smemo pač častitati, da je v primeroma kratki dobi izvežbal in izuril močan zbor, na katerega smo lahko ponosni.

Društveno gibanje.

(Vabilo na društveni večer), katerega priredi „Delavsko podporno društvo“ v Celju dne 8. novembra t. l. v „Skalni kleti“ na čast slovenskemu skladatelju g. dr. Gustavu Ipavcu. Pri istem bode proizvajal pevski zbor „Del. podp. društva“ izključno le pesmi g. dr. Gustava Ipavca in sicer sledeče moške zборе: „Tam za goro“, „Jutro“, „Planinska roža“, „Kje so moje rožice“, „Zvečer“, „Mrak“, „Lipa“, „Danici“, „Oblačku“, „Bratje, bcdimo veseli“ in „Slovenec sem“. Pred in med posameznimi točkami svira „narodna godba“. Po dovršenem koncertu prosta zabava. — Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina 60 v. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Vabilo) na koncert, ki se vrši v nedeljo, dne 15. listopada 1903 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju o priliki občnega zborovanja društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju v korist podpornemu zakladu tega društva. Spored: 1. Dvčrak: „Sokolska koračnica“, narodna godba; 2. Sattner H.: „Naša pesem“, mešani zbor; 3. dr. Ipavc B.: „Slovanska pesem“, moški zbor; 4. Vihar F. S.: „Romanca“, mešani zbor; 5. Löwe: „Pevec Tom“, samospjev — dr. Gvidon Sernec; 6. „Planinski čar“, mazurka — citraši; 7. Kvitovsky: „Pri potoku“, duet za citre — Potočnik in Pohar; 8. Černy: „Iz čeških planin“, citraši; 9. Förster: „Rudeči sarafan“, mešani zbor; 10. Förster: „Koroškim Slovincem“, moški zbor; 11. * * *: „Dr. Hribar“, veseloigra v enem dejanju. Osebe: Radič — graščak, Mara — njegova soproga, Ana — njuna hči, Robert Malinski — inženir, Zorko Lovrin — ekonom, dr. Hribar — zdravnik, France — sluga pri Radiču, Lizika — hišna pri Radiču. Godi se na kmetih pri Radiču. 12. * * *: Šaljiva godba; 13. Hribar Ang.: „Slovo od lastovke“, mešani zbor; 14. Aljaž: „Triglav“, moški zbor; 15. Smetana: koračnica iz opere „Prodana nevesta“, narodna godba. Po koncertu prosta zabava in ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K; za člane „Delavskega podpornega društva“ dijake in vojake 50 v. Z ozirom na dobrodelni namen se preplačila hvaležno sprejmejo!

(Savinsko učiteljsko društvo) zboruje dne 19. novembra ob pol 2. uri popoldne v Št. Pavlu v prostorih g. Vedenika po sledečem sporedu: 1. Slavnostni govor predsednika častnemu članu umirovljenemu nadučitelju g. Vidicu povodom šestdesetletnice njegovega rojstva. 2. Zapisnik o zadnjem zborovanju. 3. Zemljepisno zgodovinski načrt občine Gomilsko, podava g. Zottar. 4. Posvetovanje zaradi peticije glede odprave III. plačilnega razreda.

(Pevsko in tamburaško društvo „Zvon“ v Trbovljah) si je na svojem občnem zboru dne 31. oktobra t. l. izvolilo sledeči odbor: predsednik Dragotin Berger, paznik; njegov namestnik Fran Dolničar, gostilničar; tajnik Fran Feštajn, paznik; njegov namestnik Ivan Ule, trgovski pomočnik; blagajnik Alojzij Božič, paznik; njegov namestnik Fran Volkar, paznik; glasbo in pevovodja Fran Pavlič, paznik; njegov namestnik Leop. Medvešek, paznik; arhivar Dragotin Ule strojevodja; odborniki: Fran Dežmann, Koželj, Zelenšek in Dolinšek, vsi v Trbovljah.

(Runeč pri Ormožu.) „Kmetijsko društvo Lešnica in okolica“ si je nedavno ustanovilo društveno knjižnico in po naših glasilih prosili podpore. Dosedaj so se tej prošnji blagovolili odzvati: veleč. gg. drž. poslanec dvorni svetov. dr. Miroslav Ploj, kralj. umirovlj. prof. A. Hrčič iz Oseka (tukajšnji rojak) društvo „Naprej“ v Gradcu, A. Kosi, učitelj itd. v Središču in podpisani s knjigami poučne in zabavne vsebine in A. Eferl, kaplan na Ponikvi s 5 K (v društvene namene) Vsem blagim rodoljubom kliče društveno vodstvo srčen „Bog plati!“ — Obenem se usojamo zopet prositi, podpirajte nas! Pošljite nam knjig poštene vsebine. Tu in tam služi mišim v hrano ali splešni po dilah mnogo knjig najboljših vsebine. Na dan s tem mrtvim blagom! Ž njimi bi se kaj lahko v raznih krajih položil temelj narodne knjižnice, katere ne bi smela dandanes pogrešati nobena župnija, nobeden večji kraj.

Ant. Habjanič

Fran Vabič

t. č. blagajnik.

t. č. predsednik.

(„Slovensko politično in gospodarsko društvo za ljutomerski politični okraj“) ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 8. nov. t. l. ob 2. uri popoldne v gostilni g. Ivana Kukovca v Ljutomeru z naslednjim dnevnim redom: 1. Po zdrav načelnika. 2. Poročilo odbora. 3. Volitev novega odbora. 4. Volitev računskih preglednikov. 5. Slučajnosti. — Isti dan ravnotam ob 3. uri popoldne se bode vršil javen ljudski shod, za katerega so naprošeni kot govorniki: državni poslanec dr. Miroslav Ploj z Dunaja, deželni poslanec g. Ivan Kočevar iz Središča, g. dr. Veko slav Kukovec iz Celja, g. Ivan Belé, potovalni učitelj iz Maribora in drugi. Razpravljalo se bode o kmetijski in meščanski šoli ter o železniški zvezi Ljutomera z Dravsko dolino. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Razpis nagrade.) 1. Odbor dijaškega umetniškega društva „Vesne“ na Dunaju, razpisuje 52 K nagrade za šestero najboljših umetniških razglednic. Ta nagrada se razdeli tako, da se izplača za najboljši načrt 20 K, ostalih 32 K se razdeli v primerno manjših svotah med ostalih pet načrtov. 2. Glede snovi ne stavi odbor nikakih mej, zahteva pa, da se izdelajo slike v slovenskem ali hrvatskem narodnem duhu. 3. Načrti v dvakratni veličini navadne dopisnice naj bodo izdani v preprosti moderni tehniki v treh barvah, uštevši barvo papirja. 4. Pravico konkuriranja imajo le člani in izredni člani društva „Vesne“ na Dunaju (Reden član more postati vsak dijak upodablajoče umetnosti na Dunaju; vstopnina in semestralni prispevek po 2 K. Izredni člani postanejo vsi oni dijaki upod. umetnosti, ki živijo izven Dunaja. Ti plačajo vstopnine in semestralnega prispevka po 1 K) 5. Vsi načrti naj se pošiljajo frankovani do 21. listopada t. l. na društveni naslov: III. Rennweg št. 1. (Richter Restauratio). Vsak umetnik naj priloži svoje ime in imena poslanih razglednic, katerih število je neomejeno, v zaprti kuverti.

Odbor društva „Vesne“.

Aleksander Šantel

Svetoslav Peruzzi

t. č. predsednik.

t. č. tajnik.

(Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu) vabi na koncert s plesom, ki ga priredi v nedeljo, dne 8. novembra 1903 v prostorih „Narodnega doma“ pri Sv. Ivanu. Pri koncertu sodeluje vojaški orkester c. in kr. pešp. št. 97. Petje vodi društveni pevovodja A. Gerbec. Začetek koncerta točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina na koncert 50 stot., k plesu možki 1 krono, ženske 40 stot. — Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 stot., III. vrste 40 stot. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Dopisi.

Iz Črešnic. — „Štajerc“ in Adamič, dva stekla sovražnika našega kmeta. — „Štajerc“ je lani in letos sprejel sedem dopisov od posilinemca Adamiča v Črešnicah. Z dopisi dokazujeta „Štajerc“ in Adamič, da sta stekla sovražnika naših kmetov. Več dokazov zato je prinesla „Domovina“ 16. oktobra. Poglejmo jih še več.

Adamič je Črešničanom vrival za učiteljico svojo nemško ženo. Žena lomi slovenščino n. pr. tako-le: „nocoj nisem nič spal, moji gospodi zopet boleno.“ Večkrat se je pred pričami bahala: „i feršte niks bindiš.“ Res je to. Na nemški šoli v Vojniku in Konjicah ne sprejmejo slovenskih učiteljev in učiteljic niti tedaj, če znajo nemški prav dobro. Za slovensko šolo v Črešnicah pa bi naj bila vsaka prazna glava dobra? Ker so se črešniški kmetje branili nevedne in pozneje še toliko sovražne učiteljice, ne more Adamič prenehati s svojim zasramovanjem kmetov in duhovnika in „Štajerc“ mu stori vse po volji. Je tak list prijatelj kmeta? V „Štajercu“ se je Adamič bridko pritoževal, da je dobil enajst grdih priimkov. Koliko je resnice na tem? Ako bi bilo mogoče po drugod in v Črešnicah z Adamičem količkaj mirno živeti, bi ne bil dobil nebenega priimka. Ker je pa vedno svojo neprebavljivo sitnobo prodajal, da jih je bilo treba s pravim imenom zaznamovati, je dobil v resnici štiri priimke, sedem si jih je pa zmislil. Je menda čutil, da se mu tudi priležejo. V eni sapi pa, ko je tožil črez prejete priimke, jih je dajal na vse strani brez števila. In „Štajerc“ je krmil kmete s to nesnago.

S tožbo zavoljo priimka „nemškutar“ je Adamič posebno pošteno naletel. Dve njegovi priči sta pri sodnji pod prisego potrdili, da ni Adamič dobil tega priimka. Če nista priči prav govorili, zakaj jih ne toži? Kako ga je tretja priča spodnesla, je bilo zadnjič povedano. Torej Adamič noče biti „nemškutar“ imenovan? Saj je res; vsak nemškutar je grdoba. „Štajerc“ se pa vendar zavzema za Adamiča in zoper kmete.

V letošnji 7. številki „Štajerca“ pripoveduje Adamič, da se je 18 kmetskih očetov zoper njega najprej pritožilo, potem pa so nekateri preklicali svoje tožbe, posebno oče pretepenega šolarja. Na tako poročilo bi se moral „Štajerc“ poprašati: morebiti je pa Adamič res kaj kriv, če se toliko kmetov zoper njega pritožuje in samo nekateri preklicajo svoje tožbe. Bom pozvedel, kako stoji ta reč. Toda, kaj briga kmet „Štajerca“! Zopet pusti Adamiča govoriti, da so vsi kmetje nevedneži v šolskih rečeh in nič skrbni za otroke, polni sovražstva do učitelja. Kmeta Anton Plešnik in Jakob Zazijal mu pošljeta popravek, pa ga ne sprejme, ampak dovoli, da Adamič Zazijala zasmejuje, ker je bil zaprt, in ne pusti, da pride resnica na dan. Je torej „Štajerc“ tako pošten list, da bi ga naj kmetje brali? Proč ž njim!

V „Slovincu“ 25. aprila spričuje šest kmetov, da se je Adamič v peti številki „Štajerca“ šestkrat debelo zlagal. Pa „Štajerc“ se ne ozira na kmetski glas, temveč sprejme zopet tri dopise od Adamiča. „Gliha pač vkup štriha“. Kmet, ali boš še imel tak list, ki tvoje stanovske tovariše samo — zasramuje in se za nje prav nič ne poteguje?

Upamo, da kmetom najbolj izbriše oči Adamičevo vpokojenje sredi leta. Navadno gredo učitelji v pokoj o Veliki noči ali v jeseni. Adamič pa je šel 1. junija. Kdo ga je poslal v pokoj? Čisto nemška gosposka v Gradcu. Našla je, da mu kolesca v glavi, pa roka in jezik preveč letijo za nepotrebnim delom, premalo pa za potrebnim v šoli, v uradu in v soseski. Nič mu ni pomagala nemška žena, nič nemško mišljenje, nič večne tožbe in „Štajerc“ — „marš ausi!“ Ker sam ne najde pokoja, mu ga dajmo mi! Tako je govorila gosposka in je potrdila s tem, da so se kmetje pravično pritoževali, Adamič in „Štajerc“ pa da sta resnico in vljudnost poslala spat. „Štajerc“ in Adamič sta si pač v vsem enaka. Oba sta pobegnili iz duhovske hiše, „Štajerc“ iz bogoslovja, Adamič iz samostana; oba črta Slovence, oba farbata kmete, učitelje in duhovnike. Eno reč pa ima Adamič več. Postavil se je v 57. letu za staro strašilo.

Kmet, se ti še dopade „Štajero“ in pa ta njegov dopisnik? Ne pozabi na to, kadar si boš zopet naročeval kak list. Mislim, rekel boš: „Štajerca“ nikdar več.

Druge slovenske novice

(Slovensko gledališče v Ljubljani), posebno pa operne predstave so letos vsled izvrstnega osebja dosegle že krasne uspehe. Vsekako bi bilo tudi za nas obmejne Slovence, ki imamo z Ljubljano najugodnejše železniške zveze, kaj primerno, da tupatam posetimo hram slovenske Talije v Ljubljani, saj lepše zabave in lepšega vžitka gotovo ne najdemo, kakor ga nam ponuja ljubljanska slovenska opera. Koliko jih je med nami, ki ne samo, da niso še prestopili prag večjega gledališča, ki niso še nikdar videli naše slovenske stolice. Ali bi ne bila najlepša prilika, da si kako nedeljo ogledajo belo Ljubljano in se obenem udeležijo operne predstave. Komur je mogoče, naj si nikar ne odteguje tega krasnega vžitka.

(Osebnost vest.) Z dnem 1. t. m. je vstopil v pisarno g. dr. Brejca v Celovcu koncipient g. dr. Ivan Benkovič, ki je bil doslej v pisarni g. dr. Pretnarja v Trstu.

(Ravnatelj gimnazije v Gorici) je bil imenovan samo pod pogojem, da se nauči slovenski. Mož se je vsedel sicer na gorko mesto, ali pogoja ni izpolnil. Radovedni smo, ali bo vlada zahtevala, da izpolni ravnatelj svoje obljube.

(Pri goriškem deželni odboru) in sicer v deželni pisarni sta prazni dve uradniški mesti. Asistent g. Ante Maver je umrl, g. Emil Kavčič pa je bil imenovan pisarniškim vodjem pri novi dež. hipotečni banki — tako da sedaj v deželni pisarni ni nikakega človeka, ki bi znal slovenski; vodja pisarne je mož, ki ne zna prav nič slovenski. Necessarno je torej potrebno, da prideta na izpraznjeni mesti dva Slovence, ker tam je preobilo dela v slovenskem jeziku, in sicer takega dela, katero more opravljati le slovenščine po polnoma vešč uradnik. Ne dvomimo, da se oglasi za mesti, kadar se razpišete, tudi zadosti slovenskih kompetentov in da slovenski poslanci v tem oziru store svojo dolžnost!

(Samomor v Gorici.) V ponedeljek dopoldne se je vrgel z malega mostu koncem ulice Sv. Klare v globočino v Koren okoli 56 let stari mešetar Josip Kolavčič, doma z Vogrškega. Stanoval je v ulici v Stračice št. 16. Pri padcu se je seveda ves pobel in polomil, pa vendar so ga prinesli še živega v bolnišnico.

(Tržaške občinske volitve — neveljavne.) Upravno sodišče je razpravljalo o pritožbi bivšega tržaškega župana dr. Dompierija proti nezakonitostim, ki so se vršile pri zadnjih občinskih volitvah. Volilni imeniki niso bili o pravem času razporejeni in volitve se tudi niso vršile v postavnem terminu po zadnji premembi volilnih list. Bilo je še več drugih nepostavnosti. Upravno sodišče je ugodilo pritožbi in preglasilo občinske volitve kot neveljavne in protipostavne. Potem je tudi izvolitev župana in drugih funkcionarjev neveljavna. Tržačani pričakujejo, da se v kratkem dogode v Trstu stvari, ki vladajoči lahonski stranki ne bodo posebno prijetne.

(Iz Krapine) nam pišejo: V zadnjem času se me je večkrat povpraševalo, če je naše kopališče še odprto. Torej izjavljam, da se naše zdravilišče ne bo zaprlo, temveč ostane odprto tudi čez zimo, ker se je prijavilo mnogo oseb, katero niso imele v poletni sezoni časa, pa tudi zato, ker voda v mrazu mnogo boljše in močnejše deluje kakor pa v vročini. Torej dobro došel, kdor pride. Osnovanje našega lista se nam je tudi posrečilo in prva številka je izšla 1. novembra. Cena mu je 2 K za pol leta. Prosim vse naše somišljenice in somišljenike, da nabirajo naročnike za naš list. J. Ozar, vodja Kneippovega zdravilišča v Krapini in glavni urednik lista.

Politični pregled.

(Koroški deželni zbor) se je zopet pečal z jezikovnim vprašanjem pri sodiščih. Poslanec pl. Burger je predlagal, naj izreče deželni zbor svoje ogorčenje zaradi obnovljenih poskusov v zadnjem času, da bi se previnil stari običaj pri

sodiščih glede jezikovne rabe, kar edino odgovarja dejanskim razmeram in praktičnim potrebam prebivalstva. Deželni zbor poziva ministrskega predsednika kot voditelja pravosodnega ministrstva, naj nastopi z vso odločnostjo proti poskusom, ki škodujejo (?) pravosodstvu in ljudskemu ter deželnemu blagu. Deželnemu odboru se naroča, da ta sklep predloži ministrskemu predsedniku in predsedstvu višjega deželnega sodišča v Gradcu — V debati je govoril prav odločno posl. Grafenauer, kako zanemarljiva je pouk Slovencev. Posl. Pupovac — nemški klerikalec — je imenoval nastopanje dr. Brejca ne spametno nepremišljenost ter je izjavil, da bo glasoval za resolucijo. Knezoškof Kahn je tudi izjavil, da bo glasoval za predloge.

(Kriza na Ogrskem) je končana. Cesar je sprejel včeraj Khuen v avdijenci, kjer mu je izrekel najsrčnejšo zahvalo za njegovo delovanje. Končal je z besedami: „Ne dvomimo, da boste posvetili svoje sijajne zmožnosti tudi še nadalje javnim zadevam“, kar naj najbrž pomeni, da bo Khuen prej ali slej še zasedel kako važno mesto v avstro-ogrski monarhiji. Najbrž je namenjen za državne finančne ministra. V ogrski državni zbornici so opozicijski priredili precejšen vihar. Državni zbor se baje kmalu razpusti.

(Zopet demonstracije v Zagrebu) V ponedeljek se je raznesla po Zagrebu vest, da je prišel grof Khuen v Zagreb. Takoj se je nabrala velika množica ljudstva, ki je hrupno demonstrirala. Razbili so tudi nekaj oken. Aretiran je bil en visokošolec, katerega so pa kmalu izpustili.

(Srbija) Kakor piše neki srbski list, se namerava kralj Peter I. odpovedati prestolu na korist svojemu simu. Isti list primerja odstop kralja Petra z odstopom kralja Milana ter pravi, da pač nima kralj Peter povoda, da bi se odpovedal. Cela stvar je najbrž le ponižna želja nekaterih slovančrskih germanskih „diplomatov“.

(Turčija) je končno le odgovorila na avstrijsko-rusko noto. V svojem odgovoru trdi, da so se sodne in finančne razmere že izvedle po rumunskih vilajetih. Ravno tako je že tudi po vseh ostalih okrožjih razun monastirskega, organizirano orožništvo pod načelstvom evropskih častnikov. Turška vlada zato odklanja kontrolo velevladi, ker je prepričana, da bode nadzorstvo konzulov zadostovalo. Odgovor je jako pomankljiv. Glavne točke je turška vlada popolnoma prezrla. Ruski in avstrijski poslanik sta odgovor poslala svojima vladama. — Vstaši so sklenili, da bodo tudi po zimi nadaljevali napade z dinamitom, ker turški vojaki še vedno ravno tako nastopajo, kakor so prej: more, požigajo, žene in deklete okrunjajo itd. Turčija ima pač čudno mnenje o reformah.

Zahvala.

Povodom smrti in pogreba gospe

Alojzije Zagoričnikove

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so nam izkazali ob tej priliki svoje sočutje in spremili nepozabno rajnico k večnemu počitku. Posebno zahvaljujemo cenjene dame, ki so se v tako velikem številu udeležile pogreba, slavno učiteljstvo srednjih in ljudskih šol, prečastito duhovščino in vse ostale udeležnike. Hvala vsem! (450)

Žalujoči ostali.

Učenka

katera ima veselje se izučiti
za prodajalko
v trgovini z mešanim blagom
se sprejme takoj pri

FRANCU SENICI

(449) 2-1

Motnik (Kranjsko).

Naznanilo.

Naročevanje ameriških trt proti plačilu iz združenih državnih in deželnih trtnic za leto 1903/1904.

Dežela Štajarska odda spomladi leta 1904 sledeče množine ameriških trt proti plačilu pod spodaj naznačenimi pogoji:

1. 280 000 komadov požlahtnjenih trt (večinoma šipon, laški rizlec, beli burgundec, mali rizlec, muškat) na Riparia portalis, Solonis in Rupestris monticola

2. 500.000 komadov korečnjakov Riparia portalis, Solonis in Rupestris monticola

3. Večje število ključev omenjenih treh vrst. Cene trtam za 1000 komadov so sledeče:

I. Požlahtnjene trte za premožne posestnike 240 K. za ostale posestnike 160 K.

II. Amerikanski korečnjaki za premožne posestnike 20 K. za ostale posestnike 10 K.

III. Ključ 6 K.

Pri naročbah več kot 1000 komadov požlahtnjenih trt, 4000 korečnjakov ali ključev po eni stranki si pridržujemo pravico, da zahtevano množno z ozirom na obče stanje naročb primerno reduciramo.

Naročujejo naj se te trte naravnost pri deželnem odboru ali pa po občinskih uradih, pri katerih so v ta namen posebne naročevalne pole na razpolago.

Občinska predstojništva morajo izpolnjene pole takoj priposlati deželnemu odboru.

Naročbe se bodo izvrševale v onem redu, v katerem prihajajo. Vsak naročnik dobi zaželjene vrste, dokler jih bo kaj v zalogi.

Trte se oddajajo samo štajarskim posestnikom in morajo torej tudi oni stranke, ki naroče trte neposredno pri deželnem odboru, priložiti naročbi potrdilo svoje občine, da imajo vinograd v oni občini. Kupčevalci so pri dobavi omenjenih trt izključeni.

Cene so proračunane za blago v trtnici in se mora kupnina plačati pri prevzetju trt, oziroma, ako se blago pošlje z železnico, se kupnina s prevoznimi in drugimi stroški v isti višini, kakor stane odpošiljalca, povzame.

Pri vsaki naročbi naj se natanko doda: 1. Ime, bivališče in stan naročnika; 2. davčna občina, v kateri leži vinograd; 3. zahtevana vrsta trt; 4. zadnja železnična ali poštna postaja, kamor naj se trte pošljejo.

Ako je zaželjena vrsta že razprodana ali je ni več v zadostni množini, se nadomesti z drugo podobno.

Trte naj po mogočnosti prevzamejo naročniki sami, ali pa če se pošljejo po železnici, naj jih takoj po sprejetju pregledajo.

Pritožbe naj se odpošljejo takoj vodstvu trtnice. Na poznejše pritožbe se ne bo oziralo.

Gradec, meseca oktobra 1903.

Iz štajarskega deželnega odbora

(442) 2-1

Edmund grof Attems.

Razpis natečaja.

Mesto nadučitelja in šolskega vodje.

V šolskem okraju Konjice se bodo o Veliki noči 1904 sledeča učiteljska mesta stalno popolnila:

1. na petrazredni ljudski šoli v ČADRAMU (pošta Oplotnica, III. krajevni razred) mesto nadučitelja;

2. na enorazredni ljudski šoli v ŠPITALIČU (pošta Konjice, III. krajevni razred) mesto učitelja-voditelja.

Pravilno opremljene prošnje se imajo postavim službenim putem vložiti do dne 15. decembra 1903 pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Krajni šolski svet Konjice,

30. oktobra 1903.

(445) 1

MÜLLER, predsednik.

Majhna a prijazna

soba

(v lepi hiši) se takoj po ceni odda.

Na zahtevo tudi s hrano.

Kje, pove upravništvo lista.

(451) 1

Pritlično drevje

raznih, pripoznano najboljših vrst (jablane: rambuz, ananas, lepi boskop, bobovec, karmelitovec, rumeni cvetač (bellefleur), beli astrakan itd.; hruške: klerževka, dilovka, angulemka, zimska dekanka, kongresovka, luzovka, lesnatka, Olivier de Serres itd.) za brajde in prostostoječe nasade in

cepljeno trsje

(debeli ali laški rilček (rizling), moslavino, zeleni veitlinec), mušket, beli burgundec, traminec, silvanec, rdečo žlahtnino) ima naprodaj

(448) 3-1

M. CILENŠEK

profesor v Ptuj.

SAMICE! SAMCI!

V soboto, dne 7. t. m. zberemo se ob 8. uri zvečer pri «Grenadirju» k velevažnemu posvetovanju (§ 9. društvenih pravil), h kateremu se vele-slavni člani zveze samice in samcev uljudno vabite. Pristop dovoljen je le proti izkazu vstopnice, samskega lista in spričevala o cepljenih kozah. Starci samcev prinesiti morajo mesto samskega lista «odpust-nico», častni samci pa ključ hišnih vrat.

Če bi bil kdo potrebne listine izgubil, naj se pravočasno oglasi pri odboru, ki zbora v to svrhu vsaki dan do 4. ure zjutraj v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Sprejem novih članic in članov.
2. Volitev novega predsednika, ker se dosednji namerava ženiti.
3. Sklepanje o utesnitvi ženitovanjskih dovoljenj.
4. Odprava koleka za samske izkaznice.
5. Pogovor o priboritvi enakopravnosti in enakoveljavnosti samice s samcem v vseh kulturnih svetovnih državah.
6. Slavnostna prisega novosprejetih članov in obnovitev prisega starih članov.
7. Slučajnosti.
8. Prosta zabava.
9. Konec, ko bo «golaž» kuhan.

(421) 4-4

ODBOR.

(447)
3-1

Stenograf

— začetnik — zmožen slovenske stenografije, išče službe. Naslov pove uredništvo tega lista.

Lepo meblovana

mesečna soba

prav topla, s separatnim vhodom, je za oddati s 1. decembrom.

Natančneje pove upravništvo „Domovine“.

Salvator-balzam

(Liquor-aromatic)

Najuspešnejše domače sredstvo pri trganju (migreni), zobobolu, glavobolu, pri krču in raznih želodčnih in črevnih boleznih; ozdravi maternico, krepi vid in je v vsakem pogledu univerzalno domače zdravilo prve vrste. Cena zavoju 12 stekleničic z navodilom 5 kron, če se denar naprej pošlje na spodnji naslov.

KAŠELJ

ozdravi hitro in temeljito že od nekdaj znano domače zdravilo

trpotčev sok.

Cena stekleničici z navodilom in pošt-nino vred, ako se denar naprej pošlje, 2 kroni 40 vinarjev.

Naslov za naročbe: (400) 24-4

Fr. Riedl-na lekarna pri Salvatorju
v Varaždinu štev. 104.

Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa najdejo spoštovane osebe vsakega stanu in povsod s prevzetjem zastopa avstrijske družbe prve vrste, ki sprejema „zavarovanja proti požaru, steklu, proti škodi pri prevažanju, proti tatvini po vlomu in življenja“. — Ponudbe pod „1798“, Gradec, poste restante.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, sprejme takoj
tiskarna D. Hribarja v Celju.

Vajenca

ki ima zmožnost in veselje do risanja ter zna slovensko in nekoliko nemško, sprejme takoj

Viljem Pick

lastnik fotograf. atelje-ja „Apolon“ („pri Kroni“) v Celju, prej asistent c. in kr. dvor. fotografa C. Pietznerja. (443) 2

Tomažev žlindro

najboljše gnojilo za travnike in vinograde, kupujte
v trgovini z železnino

„Merkur“, P. Majdič, Celje.

Navod za uporabo se pošilja na zahtevo zastoj.

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke in odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo in prebavo, čistijo kri in čreva. Delujejo izborno proti hripavosti prehlajenju. Lečijo vse bolezni najetrij in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico. Te kapljice so najboljše sredstvo proti bolezni na maternici in modromu in raditega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetjski hiši.

Naročuje se edin, in točno le pod naslovom: MESTNA LEKARNA ZAGREB, Gornji grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka — Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotica se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stekl.)	- - 4 K
3 ducati (36 „)	- - 11 „
5 ducat. (60 „)	- - 17 „
10 ducat. (120 „)	- - 32 „

Mestna lekarna
Zagreb

Ustanovljena leta 1360.

(394) 10-6

Markov trg št 36.

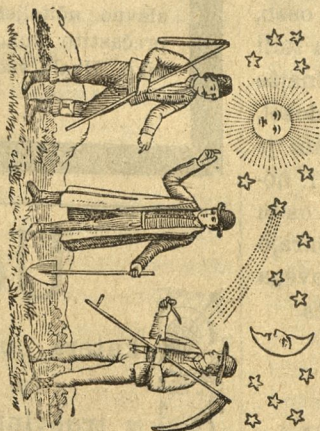
PRAATIKA

za prestopno leto

1904,

ki ima 366 dni.

Na sveto dala c. kr. kmetijska družba.

„Bianikova“, „Velika Pratika“, ktero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja, izhajajoč od svojega rojstva že čez sto let, je edino prava, starodavna „Pratika“, ktero je mnogo let skrbno urejal rajni praboritelj Slovencev, dr. Janez Blewits in v. č. g. župnik Blaž Polončnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte vedno le Bianikovo „Veliko Pratico“, vsako drugo zavrnite kot nepravilo!!! „Vel. Pratika“ stane 24 v.

Ravnokar je izšla

v zalogi

J. Bianika nasl. v Ljubljani

VELIKA